Adviesaanvraag DB aan stadsdeelcommissie

Stadsdeel:	Zuidoost
Onderwerp adviesaanvraag:	Voorstel Buurtbudgetten 2026 continuering Model C met gedeelte naar bewonersinitiatieven
Portefeuille:	Democratisering
Meegestuurde stukken:	n.v.t.
Procesbegeleider:	Maartje Bos namens interne werkgroep Model C
Datum weekstart/staf:	25 november 2025
Datum stadsdeelcommissie:	9 december 2025 en 13 januari 2026
Datum dagelijks bestuur:	20 januari 2026
Registratienr. (optioneel):	…

Over adviesaanvragen door het DB: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art.19, lid 2) vraagt DB de stadsdeelcommissie (SDC) om advies als het voornemens is gebiedsopgaven met belangrijkste vierjaren doelstellingen vast te stellen, alsmede de zo nodig jaarlijkse herijking daarvan, of op eigen initiatief een taak of bevoegdheid uit te oefenen waarbij uniforme openbare voorbereidingsprocedure in de zin van afdeling 3.4 van de Awb of inspraak in de zin van de Algemene Inspraakverordening aan de orde is;
- (art. 19, lid 6) legt DB significante ruimtelijke herinrichtingsprojecten tijdig voor advisering voor aan SDC;
- (art 31, lid 2) informeert DB SDC vooraf over inzet van financiële middelen en SDC wordt in gelegenheid gesteld daar advies over uit te brengen, waaronder voorstellen voor een andere inzet.

Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt advies van SDC over indien is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5)
Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art.30, lid 5)

Adviesvraag dagelijks bestuur aan stadsdeelcommissie:

Beste leden van de stadsdeelcommissie Zuidoost,

We vragen u om advies te geven over het voorstel van het dagelijks bestuur (DB) voor de inrichting van buurtbudget 2026 in de vorm van Model C+. Dit betekent dat een deel van de middelen gedurende het jaar beschikbaar wordt gesteld voor de subsidieregeling bewonersinitiatieven.
Om u context te bieden en u mee te nemen bij de onderbouwing hierachter nemen we u eerst mee in de stand van zaken van buurtbudgetten 2025 (1) en stedelijke ontwikkelingen (2). Tot slot volgt de adviesvraag over het voorstel "buurtbudgetten 2026 Model C+" (3).

1. Stand van zaken buurtbudgetten 2025

Er zijn in 2025 buurtbudgetten beschikbaar gesteld voor 12 buurten.

- De buurtbudgetten voor de buurten Bijlmerplein, E-Buurt, G-Buurt, Gein, FD Vogeltjeswei, H-Buurt, Nellestein en Reigersbos zijn in maart 2025 beschikt conform richtlijn
- Holendrecht is tevens is in maart 2025 beschikt met Stichting Carabic als penvoerder. Deze subsidie is in juli bevroren in verband een strafrechtelijk onderzoek naar Stichting Carabic. Het buurtplatform Holendrecht 1106 is op dit moment een herstart aan het maken zonder Stichting Carabic als penvoerder.
- De beschikking van Amstel III/Bijlmer-West is geweigerd omdat Buurtplatform Bijlmer West het penvoerderschap belegd heeft bij Stichting Hart voor de K-Buurt en er een extern financieel onderzoek liep. Het buurtplatform Bijlmer West heeft besloten te wachten op de uitkomsten van het externe onderzoek naar de financiële situatie van Stichting Hart voor de K-Buurt waarna het opnieuw ter besluitvorming kan worden gebracht.

- Voor de K-Buurt, waar 2 buurtbudget-aanvragen waren, heeft het DB heeft ingestemd met het toekennen van buurtbudget K-Buurt aan Stichting Hart van de K Buurt (€ 77.220,79, en het daarnaast beschikbaar stellen van alternatieve middelen voor K-Buurt in Beweging, ter hoogte van het door hen aangevraagde bedrag buurtbudget (€47.000). De voorwaarde die gesteld is aan beide toekenningen is dat beide partijen de samenwerking met elkaar opzoeken en werken aan een oplossing voor de toekomst (2026). Dit was een uitzondering, gezien de complexiteit van de situatie. In 2026 zullen er geen alternatieve middelen beschikbaar zijn om het opnieuw op deze manier op te lossen
- De buurtbudget aanvraag voor Venserpolder met Stichting Safe & Secure als penvoerder is geweigerd, omdat het stadsdeel de samenwerking met deze partij heeft beëindigd. Voor de zomer is het buurtbudget voor Venserpolder opnieuw opengesteld. Stichting Buurtsalon ontving daarbij, als penvoerder namens het bewonerscollectief 'Buurtconnect', een toekenning voor de uitvoering van de buurtbudgetten in Venserpolder.
- Binnen het buurt en bewonersplatform Gein (BPG) is een verschil van inzicht ontstaan tussen de voormalig coördinator BPG en het Bestuur BPG over de vraag hoe je zo democratisch en zo inclusief mogelijk de buurtbudgetten besteedt en hoe je daarover communiceert met bewoners / initiatiefnemers. Stichting !Woon en team Democratisering zijn hierover met het BPG in gesprek over vervolg stappen. Het BPG heeft zich voor zover wij kunnen zien steeds ingezet om de beschikbare middelen zo zorgvuldig en transparant mogelijk te beheren. Daarbij gebruiken zij duidelijke procedures en leggen ze financiële verantwoording af.

2. Stedelijke ontwikkelingen

Begin dit jaar is onder bestuurders afgesproken om te werken aan een meer eenduidig model voor de Buurtbudgetten. Hierbij worden alleen model A (Amsterdam begroot)/B (Co-creatie) behouden. Model C past hier niet goed bij, omdat het andere doelen heeft, zoals het versterken van eigenaarschap en zelforganisatie in de wijk vanuit doe-democratie. Voor de nieuwe bestuursperiode komt er een "innovatiepauze": er starten in 2026 geen nieuwe stedelijke rondes voor buurtbudgetplannen. In deze pauze wordt gewerkt aan een nieuw, inclusiever en transparanter proces voor "Buurtbudgetten Nieuwe Stijl", zodat dit klaarstaat voor het nieuwe bestuur (2026-2023). De planning is dat in het najaar 2026 'Buurtbudgetten Nieuw Stijl" opstart, mits het nieuwe college hiermee instemt. Model C kan wel verder ontwikkeld worden tot een buurtplatformbudget conform de participatieverordening. Dit sluit ook aan bij wensen van buurtplatformen zelf. Het is tevens de wens van de buurtplatformen zelf om Model C door te ontwikkelen naar een buurtplatform budget en het stedelijk team Participatie is dit ook met input van de buurtplatformen en stadsdeel Zuidoost aan het uitwerken ter voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (2026-2030).

Omdat model C gericht is op structurele relaties, krijgt Zuidoost in 2026 als enige stadsdeel nog buurtbudgetmiddelen voor Model C als overgangsjaar. In 2026 wordt ook samen onderzocht hoe het buurtplatformbudget vorm krijgt en hoe het uniforme buurtbudget het beste kan werken voor Zuidoost. Het is tevens de wens van de buurtplatformen zelf om Model C door te ontwikkelen naar een buurtplatform budget en het stedelijk team Participatie is dit ook met input van Zuidoost aan het uitwerken ter voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (2026-2030).

3. Adviesvraag over het voorstel "buurtbudgetten 2026 Model C+"

Heeft u adviezen op het voorstel buurtbudgetten 2026 Model C+ waarbij een deel van de buurtbudgetten wordt ingezet voor de regeling bewonersinitiatieven?

Aanleiding voorstel voor buurtbudgetten 2026

In Zuidoost bestaat een lange traditie van actieve bewoners, collectieven en verenigingen. Dankzij Model C is in vrijwel elke buurt een (aspirant) buurtplatform ontstaan dat zich heeft kunnen ontwikkelen. In veel buurten leidt dit tot meer sociale cohesie, samenwerking, betrokkenheid bij lokale vraagstukken en een sterke mate van zelforganisatie. De inzet van buurtbudgetten door bewoners zelf verloopt grotendeels positief en organisch.

Tegelijkertijd zijn er actuele vraagstukken en knelpunten die vragen om herziening van de uitvoering van Model C. Het DB wil, binnen de bestaande subsidiekaders, komen tot verbeteringen en oplossingen. Dit kan door een deel van het buurtbudget te reserveren voor bewonersinitiatieven. Hieronder worden de knelpunten kort beschreven en vervolgens wordt het voorstel toegelicht.

- Een onbedoeld neven effect van Model C is dat de bewonerscollectieven in de rol van 'geldverdeler' of mini subsidieloket belanden. Vaak ongewild. Dit effect staat ook beschreven in het externe rapport naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van stichting Hart voor de K-Buurt (BMC, pagina 34) en wordt breder herkend in meerdere buurten. Dit kan concurrentie en onenigheid aanwakkeren in de buurt in plaats van verbinding.
- In de praktijk blijkt dat meerdere aanvragen binnen één buurt tot problemen kunnen leiden. Volgens de tender systematiek van Model C gaat het volledige budget naar
- De hoogste scorer conform de subsidiecriteria die vastliggen in het beleidskader Buurtbudgetten, ook als ande initiatieven aan de criteria voldoen. Dit roept vragen op binnen die buurten over eerlijkheid en waarom budgett één collectief lopen. Daarnaast willen we recht doen aan de pluriformiteit in buurten, zodat bewoners(groepen elkaar kunnen verrijken Verschillende groepen ervaren het verdelen van middelen als lastig, zeker wanneer de initiatiefkracht groot is en niet alles kan worden gefinancierd. Er is daarom behoefte aan meer flexibiliteit en de mogelijkheid om ook buiten het buurtcollectief om rechtstreeks subsidie aan te vragen.
- De ruimte die adaptief begroten biedt, vraagt bovendien meer verantwoordelijkheid en deskundigheid bij de verantwoording. Hiervoor blijven de reguliere ASA-voorwaarden van kracht.
- Buurtbudgetten moeten in 2026 volledig zijn besteed, omdat er een nieuw college komt bij de bestuursperiode 2026-2030, terwijl in voorgaande jaren uitloop mogelijk was. Niet alle bewonerscollectieven maken hun budget op tijd op.

Het voorstel voor buurtbudgetten 2026
Aangezien niet alle bewonerscollectieven hun geld op tijd op maken en voor 2026 het budget niet meegenomen kan worden naar 2027, moet het aangevraagde budget in 2026 helemaal besteed worden. Eventuele restanten vervallen en vloeien terug naar de zogenoemde algemene middelen. Dit voor de buurten gereserveerde geld is dan niet meer beschikbaar voor buurten in Zuidoost. Stadsdeel Zuidoost wil kijken of het met maatwerk mogelijk is om het totaal beschikbare budget voor buurten zo te verdelen dat het geld dat bewonerscollectieven niet gebruiken beschikbaar te stellen is voor bewonersinitiatieven. Dit geld komt dan ten goede aan alle buurten in Zuidoost, via de bestaande regeling bewonersinitiatieven, niet alleen aan de buurt waarvoor in eerste instantie een buurtbudget wordt aangevraagd. Deze oplossing sluit tevens aan bij de aanbeveling uit het BMC rapport dat er geld nodig voor activiteiten van inwonersinitiatieven (pagina 34). Hoe dit maatwerk per buurt er precies uit ziet wordt hieronder beschreven.

- **Maatwerk volgende aanvraag**

Het gros van buurtbudgetsubsidies 2025 is in maart/april 2025 beschikt met een beschikkingsperiode van één jaar. In gesprekken met alle buurtplatformen bieden we per buurt/buurtplatform maatwerk. We kijken naar wat er over is van 2025 en brengen dit in mindering voor de aanvraag van 2026 of vorderen dit terug. Hiermee wordt wel ook rekening gehouden met de plannen en (groei)ambities voor 2026.

- **Restbudgetten uit 2023 en 2024**

We willen de bedragen die over zijn uit vorige rondes beschikbaar stellen aan de buurten via de bewonersinitiatieven. De redenen waarom er geld uit de vorige rondes over is kunnen verschillend zijn. Per buurt wordt er gekeken of de eerdere subsidies vóór het einde van 2025 vastgesteld gaan worden waarbij de restbudgetten naar de bewonersinitiatieven terugvloeien. Tenzij er legitieme reden is om nog uitstel te verlenen.

- **Buurtbudget in 2 tranches toekennen**

De uitkering van de 1e tranche vindt plaats in maart/april 2026. In augustus 2026 wordt de balans opgemaakt per buurt en een inschatting gemaakt van de bestedingen tot en met het einde van het jaar. Zo kan in augustus/september een herverdeling plaatsvinden. We stellen de onderbesteding beschikbaar via de regeling 'bewonersinitiatieven'. Zo voorkomen we dat we de verleende subsidie terug moeten vorderen aan het einde van het jaar. En op deze manier kunnen we de bedragen op tijd beschikbaar stellen voor de buurt, waardoor bewoners genoeg tijd hebben om de activiteiten voor het einde van 2026 uit te voeren.

- **Beperkingen**

Met dit voorstel ondervangen we niet de uitdaging van het tendersysteem van Model C voor als er meerdere

aanvragen in een buurt zijn die het subsidieplafond overschrijden. In dat geval wordt er dus, conform het subsidiekader buurtbudgetten, budget aan 1 partij toegekend. Wel ondervangen we de behoefte aan meerdere vormen van financiering voor buurtinitiatieven. Buurtbudget is niet de enige manier om activiteiten die in de buurt nodig zijn te financieren. We zullen altijd kijken welke andere financieringen/subsidies aangeboord kunnen worden voor de activiteiten. Een kanttekening hierbij is dat de financieringsbronnen schaars zijn en ook dat de regeling bewonersinitiatief beperkingen heeft, fysieke projecten kunnen hiermee bijvoorbeeld niet gerealiseerd worden.

- **Verdeelsleutel 2026**

De verdeelsleutel voor de buurtbudgetten 2026, bestaande uit 700.000 euro, is als volgt:
1. €100.000 is beschikbaar als ondersteuningsbudget.
2. Het overige budget van 600.000 euro wordt als volgende verdeeld:
   - 50% evenredig verdeeld over de buurten
   - 50% verdeeld op basis van inwoneraantal

- **Buurtindeling**

De buurtindeling voor de buurtbudgetten 2026, model C is als volgt:
- Bijlmer Oost: E-buurt, G-buurt, K-buurt
- Bijlmer Centrum: F/D/Vogeltjeswei, Amsterdamse Poort, Venserpolder, H-buurt
- Bijlmer West: Amstel III/ Bullewijk
- Gaasperdam: Nellestein, Reigersbos, Gein, Holendrecht

Rolverdeling bij onenigheid
Stichting !Woon fungeert als onafhankelijk begeleider voor de buurtplatformen.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de rolverdeling met Stichting !Woon, de gebiedsteams, team democratisering, het stedelijke "tussenteam" en de coalitie van buurten. Het inclusief werken als bewonerscollectief en het betrekken van bestaande en nieuwe initiatieven is een vast gespreksonderwerp omdat het aandacht, sensitiviteit, bewustzijn en voeding vraagt, zoals dat in iedere organisatie, bedrijf of netwerk vraagt

Advies stadsdeelcommissie:
Advies van de stadsdeelcommissie aan het dagelijks bestuur

...

Reactie DB:
Reactie van het dagelijks bestuur aan de stadsdeelcommissie

...